

Vernieuwing in de lokale democratie en de rol van het raadslid

**Uitnodiging inspiratiebijeenkomst Breda
op 6 sept 2017:
Vernieuwende lokale democratie en de
rol van het raadslid**

Geachte gemeenteraadsleden van West-Brabant, Tholen en andere belangstellenden,

Democratie is een werkwoord. Het ademt activiteit en energie uit. Om dat vast te houden nodig ik u uit voor de inspiratiebijeenkomst voor raadsleden uit West-Brabant "Vernieuwing in de lokale democratie en de rol van het raadslid" op 6 september 2017. Ik doe dat als gastheer, op aangeven van alle 19 raadsgriffiers van de regio West-Brabant en Tholen.

Het gaat om u!

Onderwerp van de inspiratiebijeenkomst bent u zelf: in uw rol als raadslid te midden van alle maatschappelijke ontwikkelingen, digitalisering, burger- en overheidsparticipatie en nieuwe vormen van democratie. U die met vragen zit over hoe u in uw rol het meest effectief kunt zijn.

Maar het gaat niet alleen om raadsleden in dat democratische spel. Ook partijbestuurders, collega-raadsvoorzitters, kandidaat-raadsleden, wethouders, secretarissen, en ambtelijk adviseurs spelen mee. En eveneens uw buurvrouw, de slager, de winkelier en de voorzitter van de voetbalclub zijn welkom. Als ieder raadslid nu eens één inwoner meeneemt!

Vragen waar raadsleden in de aanloop naar de verkiezingen van 2018 mee te maken hebben zijn:

- Waar ligt het zwaartepunt van mijn werk voor de gemeente, nu ik om me heen zie dat veel maatschappelijke opgaven door of samen met partners buiten de gemeente worden opgepakt?
- Hoe kan ik bij inwonersinitiatieven de grootste meerwaarde als volksvertegenwoordiger hebben? Wat betekent het voor mijn controlerende rol als de voorstellen van het college samen met de inwoners zijn voorbereid? Controleer ik dan de inwoners?
- Is de doe-democratie niet eigenlijk een uitholling van mijn rol als volksvertegenwoordiger?
- Hoe kan ik als raadslid de afstand tussen politiek en inwoners verkleinen?

Deze vragen en dilemma's zijn in tijden van allerlei democratische experimenten logisch en herkenbaar. We zien ze door het hele land en daarbuiten. Als raadsvoorzitter wil ik graag een bijdrage leveren aan het faciliteren en vooral ook vérder brengen van de discussie. We zien allemaal de beweging en vinden dat we ermee aan de slag moeten. Maar hoe we dat doen is spannend. We moeten zorgen dat de veelheid aan initiatieven en experimenten niet zorgt voor scepsis en stilstand. Dan helpt maar één ding tegen: onderzoeken en leren. Want we weten dat democratie met elkaar hard werken is.

We hebben een mix van smaakmakers uit de wetenschap, bestuur en praktijk uitgenodigd om zich samen met u te buigen over de beantwoording van de vragen en het zoeken naar richting.

Het programma:

Na mijn korte welkomstwoord wordt de avond ingeleid door twee vooraanstaande sprekers uit de wetenschap en de praktijk. Pieter Tops, Hoogleraar bestuurskunde in Tilburg en lid van de commissie Toekomstgericht lokaal bestuur die het advies "Op weg naar een meervoudige democratie" heeft opgesteld, verkent het weidse landschap van de Agenda Lokale democratie. Jaap Paans, Burgemeester van Alblasterdam, auteur van diverse artikelen over de nieuwe rol van raadsleden, vertelt ons hoe hij tegen de nieuwe vormen van democratie aankijkt, hoe die een aanvulling vormen op de 'klassieke' democratie en welke rollen de verschillende actoren in deze nieuwe vormen van democratie vervullen.

Inspiratiesessies in twee rondes

Aansluitend biedt het programma u een ruime keuze aan inspiratiesessies waarin voorbeelden van geslaagde en gewaagde werkwijzen passeren. Daarbij wordt steeds bekeken wat de gevolgen voor het werk als raadslid zijn. Elke sessie wordt twee keer gehouden, u wordt daarom gevraagd bij uw aanmelding aan te geven welke twee sessies u graag wilt bijwonen. U kunt kiezen uit:

1. **Consent:** Hugo Prakke, raadslid in de gemeente Utrechtse Heuvelrug, legt uit hoe daar wordt gewerkt via de consent-aanpak om de kloof tussen inwoners, hun politieke vertegenwoordigers en de ambtelijke uitvoering te dichten. Er is een raadsprogramma opgesteld waarin de prioriteiten voor de raadsperiode 2014 - 2018 met alle in de raad gekozen fracties zijn opgesteld en vastgelegd. Iedereen doet mee vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de raad. [Deze notitie](#) geeft een inkijkje.
2. **De communicerende gemeenteraad:** We leven in een communicatietijdperk. Is het niet digitaal, dan is het analoog. Tijdens deze sessie laat David Kok, raadsadviseur in Almere, zien welke instrumenten de griffie daar inzet t.b.v. van raadscommunicatie. Vervolgens gaan we met elkaar in gesprek over waar de deelnemers zelf staan en wat ze nodig zouden hebben om stappen te zetten in hun eigen communicatie. Om klaar te zijn voor de lokale democratie van de toekomst. Als [inspiratiedocument](#) het manifest dat oproept om communicatiefunctie binnen griffies uit te breiden.
3. **Meervoudige democratie in de praktijk**, een werksessie over instrumenten die de representatieve democratie aanvullen, verzorgd door Jeroen van Urk, vanuit zijn achtergrond als raadslid, adviseur en griffier. Als [inspiratiedocument](#) voor deze sessie dient een document waarin 50 werkvormen staan die de lokale democratie vernieuwen.
4. **Het Nieuwe Kiezen**, is ervan overtuigd dat ons huidige politieke systeem, dat uit 1918 dateert, niet meer past bij de ontwikkelingen in onze samenleving. Daarom komen wij met een alternatief: stemmen per thema, waarbij de kiezer zijn stem kan verspreiden en politici meer beslissingsbevoegdheid krijgen over de [onderwerpen waar ze verstand van hebben](#). Wilt u ook een overheid waarbij inhoud en samenwerking voorop staan en die bovendien efficiënter werkt? En wilt u weten hoe u dat van partijprogramma tot aan de formatie en beleidsvorming in uw gemeente kunt realiseren? In deze sessie zal Marjolein Koster, Master in Politieke Communicatie, uitleggen hoe dit nieuwe systeem er uit ziet en welke elementen u mogelijk kunt gebruiken in uw gemeente.
5. **Toekomstvisie Altena**, inspiratiesessie door Ery Kooi, griffier van Aalburg, waarin hij toelicht hoe de drie gemeentes (Aalburg, Werkendam, Woudrichem) die per 1-1-2019 zullen opgaan in de [nieuwe gemeente Altena](#), door met een nieuwe sturingsfilosofie zoeken naar nieuwe wegen om bewoners actief te betrekken bij het fusieproces en de vormgeving van de nieuwe gemeente.
6. **De Duisenberg Methode:** de raadsaccountant vertelt hoe onder meer in Roosendaal steeds meer gewerkt wordt via de Duisenberg methode: om als volksvertegenwoordiger en controleur van het dagelijks bestuur greep te houden op grote dossiers (begroting, verbonden partijen), wordt het werk in brokken opgeknipt en verdeeld. Groepjes raadsleden van oppositie en coalitie, fungeren samen als rapporteurs

aan de overige leden op dat onderwerp. Hoe bruikbaar is dit instrument voor het werk van het raadslid, dat steeds meer uitvoeringstaken en samenwerkingsvormen moet controleren?

7. **Hallo overheid! Hoor je me?** Raadsleden zijn ook vooral verbinders in de moderne samenleving. Projectleider Heidy Buitels van het trendspottende [Brabant Kennis](#) zet uiteen hoe de rol van het raadslid als verbinder meer inhoud en betekenis kan krijgen. Aan de hand van de [verkenning 'Mind the gap'](#) kijkt ze naar de toekomst van de Brabantse samenleving en wat een raadslid kan bijdragen aan nieuwe vormen van verbondenheid in Brabant.

Afsluitende beschouwing

Voordat de avond met een hapje en een drankje wordt afgesloten, kijkt de gespreksleider samen met alle sprekers van de avond terug op de inspiratiesessies. Wat was voor u de inspiratie? Wat nemen raadsleden aan bruikbare tips mee naar huis?

Inspiratieborrel

We zouden West-Brabant niet zijn als we niet afsloten met een borrel. Even indrukken en kaartjes uitwisselen en, laten we eerlijk zijn, wat stoom afblazen.

Avondvoorzitter

Het voorzitterschap van de avond is in de vertrouwde handen van Pascale Georgiopoulou, verbonden aan het Programma Invoering Omgevingswet van de VNG en voorheen raadsgriffier bij de gemeente Amstelveen. Zij loodst u, als kenner van de wereld van raadsleden en interactief besturen, door de avond heen.

Samenvattend: het reisschema

- 18.30 Inloop met broodjes
- 19.00 Welkomstwoord Paul Depla, burgemeester van Breda, voorstellen avondvoorzitter Pascale Georgopoulou
- 19.15 Bijdrage hoogleraar Pieter Tops
- 19.40 Bijdrage Jaap Paans, burgemeester Alblasterdam
- 20.00 Pauze
- 20.15 Eerste ronde inspiratiesessies
- 21.00 Tweede ronde inspiratiesessies
- 21.45 Groepsinterview met sprekers deelsessies o.l.v. avondvoorzitter
- 22.00 Borrel

Waar:

Hotel Breda Princeville, Princenhagelaan 5 - 4813 DA Breda
6 september 2017, inloop vanaf 18:30, aanvang programma 19:00 uur.

Aanmelden:

Laat weten of u komt via raadsgriffie@breda.nl en vermeld welke twee sessies u bij wilt wonen.

Paul Depla, voorzitter gemeenteraad Breda namens de West-Brabantse raadsgriffiers

1 <https://vng.nl/onderwerpenindex/bestuur/lokale-democratie/publicaties/op-weg-naar-meervoudige-democratie>

2 "Gooi open die raadzaal" Trouw 2012 <https://www.trouw.nl/home/gooi-open-die-raadszaal~acb63026/>